

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON
Kainuun piiri

Vuosikertomus vuodelta 2017

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille- toiminta käynnistettiin vuonna 2017

SISÄLTÖ

JOHDANTO

1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
2	VAIKUTTAMISTOIMINTA.....	4
3	LASTENHOITOTOIMINTA	6
4	PERHEKESKUSTOIMINTA	7
	Järjestötyön kehittäminen	7
	Vapaaehtoistoiminnan ammatillinen ohjaus	9
5	NUORISOTYÖ	14
	Tukioppilastoiminta.....	14
6	YHTEISTYÖ	16
	Tapahtumiin osallistuminen.....	16
	Oppilaitosyhteistyö	17
	Kumppanuus.....	17
7	HANKKEET.....	18
	Nuorelle työtä -hanke.....	19
	PerheKainuu -hanke.....	19
	Maahanmuuttajien Osallisuus Kainuussa (MOK) -hanke.....	20
	VATUKKA - Vapaaehtoisten tukihenkilötoiminta Kainuussa -hanke.....	21
	JärjestöKainuu 2.0 -hyvinvoinnin tukena -hanke.....	23
	Mukava Kainuu -hanke.....	24
8	MUU TOIMINTA.....	26
	Jäsen- ja järjestöpalvelut.....	26
	Markkinointi, varainhankinta ja keräykset.....	26
	Kampanjat	26
9	HALLINTO JA TALOUS	27
	Piirin luottamuselimet.....	27
	Henkilöstö.....	27
	Talous	27

JOHDANTO

Toimintavuosi 2017 oli piirin toiminnassa työntäyteinen. Perustoiminnan lisäksi käynnistettiin uusia hankkeita ja niihin palkattiin uusia työntekijöitä. Myös vakituisen henkilöstön työpanosta on kiinnitetty vahvasti hanketyöhön. Henkilöstöä oli vuoden lopussa seitsemän ja piiritoimiston kaikki työpisteet olivat käytössä.

Piirin perustoiminta noudatteli pääsääntöisesti vuodelle 2017 tehtyä toimintasuunnitelmaa. Keskeisinä toimintamuotoina olivat edelleen tilapäinen lastenhoito, perhekeskustoiminta ja nuorisotyö.

Tilapäisen lastenhoitotoiminnan taso nousi edelliseen vuoteen verrattuna noin kolmanneksella. Lastenhoitotunteja oli noin 950, palvelua käyttäviä perheitä 90 ja hoitajaringissä oli mukana yli 30 hoitajaa.

MLL:n perhekeskustoiminnassa keskeistä oli vapaaehtoisten ammatillinen ohjaus. Yhdistysten toimintaa tuettiin yhdistyskäynnillä, Täyskäsi -koulutuksissa ja yhdistystapaamisissa. Yhdistysten ja jäsenten määrällä mitattuna Kainuun piiri on valtakunnan pienin MLL:n alueorganisaatio. Vuoden 2017 lopussa MLL:n jäseniä Kainuussa oli 1 673. Perhekahvilaohjaajien tukea, vertaisryhmä- ja perhekummitoimintaa jatkettiin tututtuun tapaan. Kainuussa toimi vuoden aikana 12 perhekahvilaa. Lukumummi- ja vaaritoimintaa jatkettiin ja kehitettiin edelleen. Tukihenkilötoiminnanmuodoiksi perhekummien lisäksi tuli myös Ystäväksi maahanmuuttajaäidille ja Kaveri -toiminnot.

Tukioppilastoimintaa on kaikissa Kainuun yläkouluissa. Tukioppilaille ja ohjaajille järjestettiin perinteinen koulutuspäivän Joutenlammella. Koulutuspäivän yhteydessä järjestettiin myös tukioppilasohjaajien peruskoulutus. Lapsen ja nuoren kohtaaminen –seminaari järjestettiin toistamiseen.

Hanketoiminta oli piirin toiminnassa merkittävää. PerheKainuu ja Nuorelle työtä hankkeet jatkuivat. uusina hankkeina käynnistettiin Vatukka ja Järjestö Kainuu 2.0 -hankkeet. Lisäksi käynnistyi Mukava Kainuu -hanke, jossa piirillä on osahanke. Uusia hankehakemuksia tehtiin yksin tai yhdessä kumppaneiden kanssa. Samoin osallistuminen tapahtumiin oli vilkasta. Lapsen oikeuksien –teema nousi hyvin esille yhteistyötahojen kanssa järjestetyissä tapahtumissa.

Vuoden aikana neuvoteltiin yhteistyöstä Lapin piirin kanssa. Neuvottelujen tuloksena päätettiin, että Kainuun piiri hoitaa Lapin piirin taloushallinnon vuoden 2018 alkaen.

Näkyvyyttä piirin toiminta sai kainuulaisissa tiedotusvälineissä erittäin hyvin. Mediaosumien määrässä Kainuu on valtakunnan kärkipäässä. Yhdessä -viestintää jatkettiin yhdessä Kainuun Sanomien, Kainuun Nuotan, Kainuun liikunnan ja Kainuun 4H-yhdistysten kanssa. Yhteistyössä toteutettiin mm. juttuja lauantaan Kainuun Sanomiin ja lehtiliite.

Vuoden aikana valmisteltiin piirin talous- ja tiedostohallinnan siirtymistä pilvipalveluihin. Piirin taloudelliseen tilanteeseen vaikuttaa positiivisesti laaja hanketoiminta.

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Kainuun piiri on vuonna 1950 perustettu kansalaisjärjestö, jonka toiminnan tarkoituksena on edistää kainuulaisten lasten, nuorten ja lapsiperheiden perusturvallisuutta, hyvinvointia ja tervettä kehitystä. MLL:n Kainuun piiri on maakunnallinen organisaatio, joka yhdessä paikallisyhdistystensä kanssa vastaa muuttuvan yhteiskunnan haasteisiin ja toteuttaa liiton valtakunnallisia linjauksia.

MLL:n valtakunnalliset **arvot** ovat lapsen ja lapsuuden arvostus, yhteisvastuu, inhimillisyys sekä yhdenvertaisuus. MLL:n **periaatteet** ovat avoimuus, ilo, kumppanuus, osallisuus ja arjen arvostus. Kainuun piiri keskittyy toiminnassaan liiton valtakunnallisten arvojen lisäksi paikallisten tarpeiden huomioimiseen ja perhekeskeisyyteen.

Kainuun piirissä on 13 paikallisyhdistystä, joissa oli yhteensä 1 673 jäsentä (31.12.2017). Jäsenmäärä vähentyi vuoden aikana 21 jäsenellä edelliseen vuoteen verrattuna.

2. VAIKUTTAMISTOIMINTA

Alueellinen vaikuttaminen ja yhteistyö

MLL:n Kainuun piiri toimii alueellaan aktiivisena ja vahvana lasten, nuorten ja perheiden **etujen valvojana ja yhteiskunnallisena vaikuttajana**. Se tukee paikallisyhdistystensä toimintaa ja osallistuu maakunnan lapsi- ja perhepolitiikkaan. MLL:n paikallisyhdistykset puolestaan ovat paikallisia vaikuttajia alueella. Ne osallistuvat alueellaan keskusteluun ajankohtaisissa lapsiin ja perheisiin liittyvissä asioissa. Piiri toimii alueen ja yhdistysten viestinviejänä keskustuomistoon. Piiri järjestää paikallisyhdistyksilleen järjestötoiminnan koulutusta sekä ohjaa, neuvoo ja aktivoi yhdistyksiä.

Piiri toimii **yhteistyökumppanina** ja alueellisena edunvalvojana erilaisissa toimijaverkostoissa ja osallistuu Kainuun maakunnalliseen kehittämistyöhön moniammatillisissa työryhmissä sekä aktiivisen hanketyön kautta.

Kainuussa alueellisen vaikuttamisen merkittävä väline on **viestintä**, joka mahdollistaa yhdistysten toiminnan ja piirin hankkeiden näkymisen yhteistyöverkostoissa ja viestimissä. Piirin viestinnän tehtävä on tiedottaa piirin toiminnasta. Tavoitteena oli, että piiri on säännöllisesti esillä tiedotusvälineissä ja tarjoaa aktiivisesti juttuja toiminnastaan. Piiri ylläpiti ja käytti aktiivisesti netti- ja facebook-sivuja sekä laati tiedotteita ja puffeja tarpeen mukaan. Ainutlaatuisia vaikuttamisen keinoja muodostui mm. Kainuun Sanomien yhteistyön kautta. Lisäksi osallistuttiin MLL:n valtakunnalliseen tiedottamisen ja markkinoinnin kehittämistyöhön. Vapaaehtoistyö.fi – sivustoa hyödynnettiin.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Kehitetään piirin vaikuttamistyötä. • edistetään lapsivaikutusten arviointia päätöksenteossa Kainuussa	Lapsen oikeuksia on pidetty esillä Lapsen oikeuksien päivän, 20.11.2017 tapahtumissa.

<ul style="list-style-type: none"> • nostetaan esiin lasten ja nuorten koke- mustieto heitä koskevissa asioissa • pidetään esillä lapsen oikeuksia • tavataan kainuulaisia kansanedustajia säännöllisesti • edistetään yhdistysten vaikuttamis- työtä omalla toimialueella • lisätään piirihallituksen osallisuutta vai- kuttamistyössä 	<p>Valtakunnallisen LAPE-työn keskeinen perusta on lapsen oikeudet ja lapsivaikutusten arviointi. Piiri oli mukana toteuttamassa Mukava Kainuu -kärki- hanketta ja on mukana maakunnallisessa LAPE- työryhmässä.</p> <p>Kainuulaiset kansanedustajat vierailivat toimistolla vuoden alussa.</p>
<p>Annetaan lausuntoja ja kannanottoja sekä tehdään aloitteita lapsia, nuoria ja lapsiperheitä koskevista asioista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • laaditaan lausuntoja lausuntopyyntöihin ja tehdään aloitteita tarvittaessa 	<p>Piiri välitti MLL:n valtakunnallisia lausuntoja, kannanottoja, aloitteita ja blogi –kirjoituksia piirin nettisivuilla ja facebookissa. Piirin Facebook-sivut on aktiivisessa käytössä osoitteessa www.facebook.com/MLLKainuu. Piirin facebook –sivuilla on noin 720 seuraajaa, joka on 140 enemmän kuin vuonna 2016.</p>
<p>Ollaan aktiivisesti mukana maakunnan kehittämistyössä ja pidetään yhteyttä päätöksentekijöihin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistutaan maakunnallisiin kehittämistyöryhmiin, kuten Kainuun maakunnalliseen LAPE-työryhmään, Kajaanin kaupungin päihdetyöryhmään ja Kainuun SOTE:n perhevalmennustyöryhmään sekä muihin tilapäisiin kehittämistyöryhmiin 	<p>Piiri on ollut mukana Kainuun maakunnallisessa LAPE-työryhmässä. Lisäksi on osallistuttu useisiin Kainuun SOTE:n järjestämiin ajankohtaisseminareihin ja työryhmiin, kuten perhekeskustiimit.</p> <p>Piiri oli mukana Valikko –työryhmässä, johon kuuluu muutamia alueellisia järjestöjä.</p> <p>Piiri oli mukana SOSTE:n Kainuun alueryhmässä, Kajaanin kaupunginhallituksen nimeämässä Päihdetyöryhmässä sekä Kajaanin kylä- ja kaupungin-osaohjelman seurantaryhmässä.</p>
<p>Tiedotetaan liiton valtakunnallisesta toiminnasta ja edistetään lapsen näkökulman esiin nostamista Kainuussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • välitetään tietoa valtakunnallisesta toiminnasta yhdistyksille ja yhteistyökumppaneille uutiskirjeillä, sähköpostilla, nettisivuilla ja linkittämällä sosiaalisessa mediassa 	<p>Liiton toiminnasta tiedotettiin sähköpostitse eri yhteistyökumppaneille. Samoin viestiä vietiin eri työryhmissä, joissa piirillä oli edustus.</p> <p>Yhteistyötä jatkettiin Kainuun Sanomien kanssa yhdessä Kainuun liikunnan, Kainuun 4H-yhdistysten ja Kainuun Nuotan kanssa. Yhdistyksillä on viikoittain lauantain Kainuun Sanomissa sivun kokoinen juttu omasta toiminnastaan. Tekstit ja kuvat tuotetaan itse. Vuoden aikana julkaistiin yhdeksän MLL:n toiminnasta kertovaa juttua. Lisäksi julkaistiin Yhdessä -lehtiliite.</p>
<p>Tiedotetaan aktiivisesti piirin ja paikallisyhdistysten toiminnasta paikallisille tiedotusvälineille.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerätään ja lähetetään viikoittain tiedot Kainuun Sanomille, Koti-Kajaanille, Kainuun radiolle ja Radio Kajaukselle piirin ja paikallisyhdistysten sekä yhteistyössä järjestetystä toiminnasta Kainuussa 	<p>Piiri kokosi viikoittain tiedot toiminnoista paikallislehtien ja -radioiden Menot -palstoille.</p> <p>Mediaosumia paikallisissa tiedotusvälineissä oli vuoden aikana 120.</p>

3. LASTENHOITOTOIMINTA

MLL:n Kainuun piirin lastenhoitotoiminta vastaa perheiden **tilapäiseen, lyhytaikaiseen lastenhoitotarpeeseen**. Piiri välittää laadukasta ja turvallista lastenhoitoapua perheille sekä järjestää ohjausta ja neuvontaa hoitajille. Erityisesti kiinnitetään huomiota perheiden ohjaukseen työnantajana toimimisessa ja hoitajien tukemiseen työssä. Piiri kouluttaa uusia hoitajia monimuotokursseilla. Hoitajille järjestetään myös toimintaa tukevaa **lisäkoulutusta ja työnohjauksellisia tapamisia**. Lastenhoitotoiminnan järjestäminen on riippuvainen vuosittaisesta Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän myöntämästä rahoituksesta.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>Saadaan uusia hoitajia kaikkiin kuntiin, joita Kainuun SOTE:n avustus koskee.</p> <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään lastenhoitokurssi verkossa, johon voi osallistua ympäri Kainuuta. • lastenhoitokurssia markkinoidaan paikallislehdissä ja internetissä sekä ilmoitustauluilla. • tiedotetaan mahdollisuudesta tulla MLL:n hoitajaksi perehdytyskoulutuksen kautta. 	<p>Lastenhoitokurssi järjestettiin keväällä Skype for Business – yhteyden kautta monimuotokurssina. Netin kautta tapahtuvalla monimuotokurssilla tarjottiin mahdollisuus osallistua lastenhoitokurssille ympäri Kainuuta. Kurssille osallistui 9 henkilöä, joista 5 lähti mukaan lastenhoitotoimintaan.</p> <p>Kurssista tiedotettiin piirin nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa, sähköpostitse, lehdistössä ja ilmoitustauluilla eri puolilla Kainuuta. Tiedottamisessa tehtiin yhteistyötä paikallisyhdistysten ja Kainuun sotien kanssa.</p> <p>Piirin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa tiedotettiin mahdollisuudesta tulla MLL:n hoitajaksi perehdytyksen kautta. Perehdytyksen kautta hoitajaksi tuli yhteensä 11 henkilöä Kajaanista, Sotkamosta, Suomussalmelta, Hyrynsalmelta ja Kuhmosta.</p>
<p>Hoitajiin pidetään säännöllisesti yhteyttä ja heidän hoitajataitojaan kehitetään.</p> <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään kaksi hoitajatapaamista vuodessa jokaisella paikkakunnalla, joissa hoitajarengas toimii. • järjestetään hoitajille vähintään yksi koulutus ja yksi virkistystapahtuma vuodessa. • tapaamisista ja koulutuksista tiedotetaan hoitajia kaksi kertaa vuodessa sähköisellä hoitajakirjeellä. • hoitajille tarjotaan yksilöohjausta ja –tukea. 	<p>Kevään hoitajatapaaminen järjestettiin Skype for Business-yhteyden kautta, siihen osallistui yhteensä 5 hoitajaa Kajaanista ja Sotkamosta. Syksyn tapaamiset järjestettiin Kajaanissa, Sotkamossa ja Suomussalmella, niihin osallistui yhteensä 11 hoitajaa.</p> <p>Hoitajille järjestettiin syksyllä häätäensiapukoulutus yhteistyössä SPR:n Kajaanin osaston kanssa sekä Lapsen ADHD-koulutus yhteistyössä ADHD-liiton kanssa. Koulutuksiin osallistui yhteensä 13 hoitajaa. Keväällä hoitajille järjestettiin virikistyskeilaus Kajaanissa, johon osallistui 5 hoitajaa.</p> <p>Tapaamisista, koulutuksesta, virkistyksestä ja muista ajankohtaisista asioista tiedotettiin hoitajia keväällä ja syksyllä sähköisellä hoitajakirjeellä sekä muistutettiin WhatsApp-ryhmissä.</p>

	<p>Hoitajille tiedotettiin mahdollisuudesta yksilölliseen tukeen ja ohjaukseen. Hoitajat hakivat tukea sähköpostitse ja tekstiviesteillä.</p>
<p>Ylläpidetään lastenhoitotoimintaa Kainuussa paikkakuntien tarpeiden mukaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • markkinoidaan ja tiedotetaan lastenhoitotoiminnasta niillä paikkakunnilla, joissa hoitajia on. 	<p>Lastenhoitotoiminnasta tiedotettiin Kajaanissa, Sotkamossa, Suomussalmella, Hyrynsalmella ja Kuhmossa sekä piirin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Lastenhoitotoiminnasta kerrottiin MLL:n esitteilytilaisuuksissa eri tapahtumien ja tilaisuuksien yhteydessä eri puolilla Kainuuta.</p> <p>Osta lahjaksi lastenhoitoa – toiminnasta tiedotettiin piirin nettisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Piiritoimistolta voi ostaa lastenhoitolahjakortteja, joilla ostaja lahjoittaa MLL:n lastenhoitoa läheiselle lapsiperheelle. Lahjakortteja ei ostettu.</p> <p>Lapsiparkkitoiminta jatkui keväällä yhteistyössä Kajaanin 4H:n ja Kainuun sotien kanssa. Syksyllä Kainuun ammattiopisto tuli mukaan toimintaan. Parkki oli avoinna lauantaisin klo 10 - 14 Kajaanin perhekeskuksen aulassa. Paikalla oli aina vähintään kaksi vastuuhoitajaa, toinen MLL:lta, toinen 4H:lta. Lisäksi syksyllä paikalla oli kaksi KAO:n lastenhoitaja opiskelijaa. Parkissa kävi kevään aikana 61 lasta ja syksyllä 85. Parkki oli perheille maksuton. Hoitajien palkan maksuun saatiin avustus Säästöpankki Optialta.</p> <p>Lapsiparkkia mainostettiin laajasti näyttävillä esitteillä ilmoitustauluilla, netissä ja sosiaalisessa mediassa.</p>

4. PERHEKESKUSTOIMINTA

Järjestötyön kehittäminen

Piiri tukee, ohjaa ja kouluttaa paikallisyhdistysten vapaaehtoisia vastuullisissa luottamustehtävissä. Järjestötyötä kehitetään ohjaamalla ja aktivoimalla yhdistyksiä tekemään yhteistyötä ja verkostoitumaan paikallisten toimijoiden kanssa.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>Edistetään paikallisyhdistysten verkottumista, yhteistoimintaa, vertaistukea sekä tiedotetaan yhdistystoiminnan ajankohtaisista asioista.</p>	<p>Yhdistyksille järjestettiin yhteinen tapaaminen keväällä. Tapaamisessa käsiteltyjä aiheita olivat mm. yhdistysten ja piirin ajankohtaiset asiat sekä miten saada yhdistykseen lisää toimijoita. Tapaamisissa tiedotettiin myös tulevista koulutuksista ja</p>

<ul style="list-style-type: none"> • järjestetään yhdistyksille yhteisiä tapaamisia kaksi kertaa vuodessa • lähetetään sähköinen uutiskirje 2-4 kertaa vuodessa yhdistyksille 	<p>tapahtumista. Tapaamiseen osallistui 7 henkilöä, viidestä yhdistyksestä.</p> <p>Sähköinen uutiskirje ajankohtaisista asioista lähetettiin yhdistyksille neljä kertaa vuoden aikana.</p>
<p>Koulutetaan yhdistyksiä yhdistystoimintaan liittyvissä asioissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään yhdistyksille Täyskäsikoulutus 1 – 2 kertaa vuodessa. • järjestetään tarvittaessa eri luottamustoimiin kohdennettuja koulutuksellisia tapaamisia. 	<p>Täyskäsi – koulutus järjestettiin keväällä ja syksyllä. Keväällä aiheena oli MLL muuttavassa toimintaympäristössä. Kouluttajana toimi järjestöpäällikkö Arja-Liisa Mauno keskusjärjestöstä. Koulutukseen osallistui 5 henkilöä kolmesta yhdistyksestä.</p> <p>Syksyn koulutuksen aiheena oli Lapsi- ja perhepalveluiden muutos. Kouluttajana toimi perhekeskustoiminnan päällikkö Tarja Satuli-Kukkonen keskusjärjestöstä. Koulutukseen osallistui yhteensä 9 henkilöä seitsemästä yhdistyksestä.</p> <p>Yhdistysten yhteisessä tapaamisessa käytiin läpi erilaisia vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia yhdistyksissä.</p>
<p>Lisätään vapaaehtoisten saamaa tukea ja ohjausta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • vierailaan tai otetaan yhteyttä yhdistykseen vähintään kerran vuodessa. • osallistutaan yhdistysten järjestämiin tapahtumiin. 	<p>Piiri vieraili tai oli muuten yhteydessä kaikkien 13 Kainuun yhdistyksen kanssa vuoden aikana vähintään kerran. Tapaamisissa tiedotettiin piirin ajankohtaisista asioista ja tulevista koulutuksista, tapaamisista ja tapahtumista. Tapaamisissa ja yhteydenotoissa kartoitettiin yhdistysten tilannetta ja piirin mahdollisuutta tukea yhdistyksiä.</p> <p>Yhdistysten järjestämiin tapahtumiin ei piirin henkilökuntaa kutsuttu.</p>
<p>Aktivoidaan ja monipuolistetaan yhdistysten toimintaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • esitellään yhdistystapaamisissa erilaisia toimintamuotoja ja hyviä käytänteitä. • tuetaan yhdistyksiä jatkuvan neuvonnan ja ohjauksen avulla. 	<p>Yhdistystapaamisissa esiteltiin mm. lukumummi ja – vaaritoimintaa ja jaettiin muissa yhdistyksissä ja piirissä hyväksi havaittuja käytänteitä.</p> <p>Yhdistyksiä kehoitettiin ottamaan piiriin yhteyttä tukea tarvittaessa. Yhdistyksiä ohjattiin ja tuettiin puhelimitse, sähköpostilla, tapaamisissa ja yhdistysvierailujen yhteydessä. Vapaaehtoiset saivat ohjausta ja tukea myös käydessään piiritoimistolla.</p>
<p>Lisätään yhteistyötä kuntien ja paikallisyhdistysten välillä sekä lisätään yhdistysten ja järjestöjen välistä yhteistyötä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiedotetaan yhdistyksiä yhteistyömahdollisuuksista kuntien ja järjestöjen kanssa. • aktivoidaan yhdistyksiä tekemään yhteistyötä. 	<p>Yhdistyksille tiedotettiin yhteistyömahdollisuuksista ja paikallisia mahdollisuuksia kartoitettiin yhdistystapaamisissa ja – vierailuilla sekä perhekeskustiimeissä eri puolilla Kainuuta. Yhdistyksiä myös aktivoitiin yhteistyön kehittämiseen ja yhteistyökumppaneiden aktiiviseen etsimiseen.</p> <p>Yhdistysten toiminnasta tiedotettiin mm. perhevalmennuksissa, Kainuun SOTE:n perhekeskustiimeissä ja eri tapahtumien ja esittelytilaisuuksien yhteydessä.</p>

- osallistutaan paikallisiin perhekeskusteluihin ja toimitaan niissä yhdistystenkin edustajana. Tiedotetaan kuntia ja järjestöjä yhdistysten toiminnasta.

Vapaaehtoistoiminnan ammatillinen ohjaus

Perhekeskustoiminnan avulla Kainuun piiri kytkee toimintansa entistä vahvemmin osaksi paikallista verkostoa, joka muodostuu lapsista ja perheistä, vapaaehtoisista, yhdistyksistä, eri järjestöistä ja kunnista. Piirin työntekijä toimii vapaaehtoisten ammatillisena ohjaajana, jonka tehtäviin kuuluvat perhekeskussisältöjen ohjaus ja tuki vapaaehtoisille, yhdistyshallinnon perusasioiden tuki ja ohjaus sekä MLL:n ja kuntakumppanuuden kehittäminen paikallisessa palveluverkossa. Vuonna 2017 perhekeskustoiminta sisälsi perhekahvilatoiminnan, vertaisryhmätoiminnan, Terhokerhotoiminnan, perhekummitoiminnan sekä lukumummi ja –vaaritoiminnan.

Piirin koulutusten ja ohjaustoiminnan läpäisevänä ajatuksena on **vertaisryhmätoiminta**. Paikallisyhdistysten vertaistoimintaa ovat esimerkiksi **isä-lapsikerhot**. Isä-lapsikerhoja vetävät vapaaehtoiset isät, toiminta on isien ja lasten kanssa yhdessä tekemistä. Piiri järjestää naisille ja lapsille suunnattua **MamaTree- vertaisryhmätoimintaa** yhteistyössä Kainuun Nuotan ja Toimintakeskus Monikan kanssa. MamaTree – naisten ryhmä kokoontui Kajaanin kirjastolla perjantaisin kello 17-19.

Paikallisyhdistysten **perhekahvilat** ovat oman paikkakunnan avoimia kohtaamispaikkoja lapsiperheille. Piiri ohjaa ja tukee yhdistyksiä perhekahviloiden perustamisessa ja toiminnan toteuttamisessa. Piiri jakaa perhekahviloissa tietoa MLL:sta sekä sen ja piirin eri toiminnoista. Piiri tukee, ohjaa ja kouluttaa yhdistysten perhekahvilatoimijoita. Vuonna 2017 Kainuussa oli 12 perhekahvilaa, kahdeksalla paikkakunnalla. Lehtikankaan alueelle saatiin pitkän odotuksen jälkeen uusi perhekahvila uusiin tiloihin. Piiri avusti Lehtikankaan paikallisyhdistystä vapaaehtoisten ohjaajien rekrytoinnissa ja perehdyttämisessä. Piirin oma pienten lasten perheiden kohtaamispaikka Baby Lunch oli avoinna kerran kuukaudessa.

Terhokerhotoiminta on vapaaehtoisten ohjaamaa kaikenikäisille tarkoitettua kerhotoimintaa, jossa korostuu yhdessä oleminen ja tekeminen sekä leikki. Vuonna 2017 Kainuussa ei ollut Terhokerhotoimintaa.

Kuva: Kainuun perhekahviloissa kävi vuonna 2017 yhteensä 2986 lasta ja 2169 aikuista.

Lukumummi ja – vaaritoiminnassa vapaaehtoiset lukumummit ja -vaarit käyvät sovitusti alakouluilla ja lukevat opettajan valitsemien oppilaiden kanssa kahdenkesken. Toiminnalla tuetaan lukusujuvuutta. Piiri perehdyttää ja ohjaa vapaaehtoisia lukumummeja ja – vaareja sekä koordinoi toimintaa. Vuonna 2017 alkanut toiminta on herättänyt suurta kiinnostusta seniori-ikäisissä. Toiminta on laajentunut vuoden aikana.

Kuva: Lukumummit lukivat lasten kanssa yhteensä 296 tuntia vuoden 2017 aikana

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>Perhekahvila- ja vertaisryhmätoiminta</p> <p>Vahvistetaan lapsiperheiden varhaisen tuen tarjontaa kunnassa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuetaan yhdistyksiä paikallisten tarpeiden mukaisesti järjestämään perhekahvila- ja muuta vertaistoimintaa 	<p>Yhdistyksiä tuettiin perhekahvilatoiminnan ylläpitämisessä yksilölliset ja paikalliset tarpeet huomioiden. Ohjausta ja tukea annettiin puhelimitse, sähköpostilla ja perhekahvilavierailujen yhteydessä.</p>
<p>Kehitetään toimintaa osallistujien tarpeiden mukaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjataan ja kannustetaan perhekahvila- ja vertaisryhmätoimijoita toteuttamaan palautekyselyjä säännöllisesti ja käyttämään niistä saamiaan tietoja toimintansa kehittämisessä. • ohjataan ja tuetaan perhekahviloita toiminnan suunnittelussa yhdessä kävijöiden kanssa. • tiedotetaan yhdistyksiä uuden perhekahvilakyselyn tuloksista. 	<p>Perhekahvilakyselyn tuloksista tiedotettiin perhekahvilavierailujen yhteydessä sekä vastaavien ja ohjaajien vertaistapaamisissa.</p> <p>Perhekahvilaohjaajien verkkokurssilla ohjaajat ja vastaavat saivat tietoa kyselyn tuloksista ja pääsivät pohtimaan sen tuloksien hyödyntämistä omassa perhekahvilassa. Verkkokurssilla opiskelijat saivat myös vinkkejä ja ohjausta palautekyselyn toteuttamiseen.</p> <p>Perhekahvilan toiminnan suunnitteluun yhdistykset saivat ohjausta yhdistyskäynneillä ja perhekahvilavierailuilla. Vinkkejä toimintaan osallistujat saivat myös perhekahvilaohjaajien verkkokurssilla ja vertaistapaamisissa.</p>
<p>MLL:n vapaaehtoisvoimin ohjattujen vertaisryhmien ja perhekahviloiden yhteistyö kuntien perhekeskusten kanssa vahvistuu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • edustetaan myös paikallisyhdistyksiä erilaisissa työryhmissä ja verkostoissa. • tiedotetaan perhekeskuksille, millaista MLL:n toimintaa ko. kunnan alueella on. Esimerkiksi piiri toimittaa neuvoloihin tiedotteita perhekahviloista ja osallistuu paikallisiin perhekeskustiimeihin. 	<p>Piiri edusti myös yhdistyksiä ja tiedotti yhdistysten toiminnoista eri tapahtumissa, tapaamisissa ja työryhmissä. Piiri osallistui Kainuun SOTE:n perhekeskustiimeihin eri puolilla Kainuuta. Näissä tiimeissä piirin ja yhdistysten toiminnoista tiedotettiin laajasti.</p> <p>Neuvoloihin lähetettiin tiedot perhekahviloista ja vertaisryhmistä.</p>

<p>Paikallisyhdistysten vapaaehtoiset saavat piiriltä ammatillista tukea ja ohjausta perhekahvila- ja vertaisryhmätoimintaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuetaan yhdistysten perhekahvilatoimintaa järjestämällä vertaistapaamisia 1-2 kertaa vuodessa ja perhekahvilatoimintaa tukevia koulutuksia vähintään kerran vuodessa. • pidetään säännöllisesti yhteyttä yhdistysten perhekahvilavastaaviin sähköpostitse ja puhelimitse. • vieraillaan Kainuun jokaisessa perhekahvilassa vähintään kerran vuodessa. • järjestetään tarvittaessa perehdytystä uusille perhekahvilaohjaajille ja –vastaaville yhdessä paikallisyhdistyksen kanssa. • järjestetään perhekahvilatoiminnan verkkokurssi yhteistyössä Pohjanmaan piirin kanssa. • järjestetään perhekahvilavastaaville ja –ohjaajille virkistystapahtuma kerran vuodessa. • tuetaan yhdistyksiä käynnistämään vertaisryhmätoimintaa, esim. isä- lapsitoimintaa, alueellisten tarpeiden mukaan. • ohjataan ja tuetaan yhdistysten vertaisryhmätoimijoita järjestämällä heille tapaamisia vähintään kerran vuodessa. 	<p>Perhekahvilavastaavien ja –ohjaajien vertaistapaaminen järjestettiin keväällä ja syksyllä. Vertaistapaamisissa aiheina olivat mm. Leikkipäivä, yhdistysnetin hyödyntäminen ja toimintaideoiden jakaminen. Tapaamisiin osallistui yhteensä 10 henkilöä, viidestä yhdistyksestä.</p> <p>Perhekahvilavastaaviin pidettiin yhteyttä sähköpostitse ja puhelimitse sekä sosiaalisen median kautta.</p> <p>Perhekahviloissa vierailtiin vähintään kerran vuodessa.</p> <p>Uusien perhekahvilaohjaajien yksilöllistä perehdytystä tarjottiin yhdistyksille, perehdytyksiä oli kaksi.</p> <p>Perhekahvilaohjaajien verkkokurssi järjestettiin yhteistyössä Pohjanmaan piirin kanssa syksyllä. Kurssi oli tarkoitettu sekä perhekahvilaohjaajille että –vastaaville. Kurssille osallistui Kainuusta kaksi henkilöä kahdesta yhdistyksestä.</p> <p>Virkistystoimintaa ei erikseen järjestetty.</p> <p>Isä-lapsitoiminnasta ja sen käynnistämistarpeista ja mahdollisuuksista keskusteltiin yhdistysvierailujen ja perhekahvilavierailujen yhteydessä. Myös muunlaisista vertaisryhmistä puhuttiin.</p> <p>Vertaisryhmätoiminnan vertaistapaamiselle ei koettu olevan tarvetta.</p>
<p>Lapsille suunnattu toiminta lisääntyy perhekahviloissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • koulutetaan perhekahvilaohjaajia järjestämään lapsille suunnattua toimintaa. • tuetaan yhdistyksiä ja perhekahviloita lapsille suunnatun toiminnan suunnittelussa ja järjestämisessä, esimerkiksi perhekahvilavierailujen yhteydessä ja perhekahvilatoiminnan verkkokurssilla. 	<p>Perhekahvilatoimijoiden vertaistapaamisessa keskusteltiin erilaisista lasten toimintamahdollisuuksista perhekahvilassa. Osallistujat saivat materiaaleja lapsille suunnatun toiminnan tueksi.</p> <p>Perhekahvilavierailuilla oli lapsille suunnattua toimintaa ja ohjaajia ja kävijöitä kannustettiin toteuttamaan lapsille suunnattua toimintaa monipuolisesti. Yhdistyksiä kannustettiin myös pyytämään piirin henkilökuntaa ja hankehenkilökuntaa vierailuille perhekahviloihin.</p> <p>Verkkokurssilla osallistujat saivat paljon tietoa lapsille suunnatusta toiminnasta sekä pääsivät jakamaan ideoita muiden kurssilaisten kanssa.</p>

<p>Perhekahvilat ja vertaisryhmät lisäävät perheiden hyvinvointia ja auttavat arjessa jaksamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuetaan ja ohjataan yhdistyksiä tuottamaan laadukasta, perheiden hyvinvointia lisäävää toimintaa. • tiedotetaan perheitä yhdistysten toiminnasta mm. lehdistössä, radioissa, netissä ja sosiaalisessa mediassa. 	<p>Yhdistyksiä ohjattiin ottamaan toiminnassaan huomioon perheiden paikalliset tarpeet ja suunnittelemaan toimintaa yhdessä kävijöiden kanssa, heidän hyvinvointiaan ja tarpeitaan tukevaksi.</p> <p>Yhdistyksiä kannustettiin toteuttamaan palautekyselyitä perhekahviloiden kävijöiltä säännöllisesti.</p> <p>Yhdistysten toiminnasta tiedotettiin lehdistössä, radioissa, piirin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia pyydettiin tiedottamaan yhdistysten toimintoista aktiivisesti.</p>
<p>MLL:n perhekahvilat ja vertaisryhmät edistävät eri taustoista tulevien perheiden keskinäistä kohtaamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • opastetaan tiedottamalla perhekahviloiden ja vertaisryhmien ohjaajia ottamaan huomioon eri taustoista tulevat perheet. • tuetaan ja ohjataan monikulttuurista toimintaa yhdistyksissä. • tiedotetaan maahanmuuttajia yhdistysten toimintoista ja kutsutaan heitä mukaan toimintaan. 	<p>Tapaamisissa, koulutuksissa ja verkkokursseilla sekä perhekahvilavierailuilla ja perehdytyksessä painotettiin perhekahvilatoiminnan pysymistä matalan kynnyksen toimintana, johon jokaisen perheen olisi helppo tulla. Ohjaajien roolia perheiden vastaanotossa ja kaikkien tasapuolisessa kohtaamisessa painotettiin.</p> <p>Yhdistysten valmiuksia ja mahdollisuuksia vastata kasvavaan tarpeeseen monikulttuurisen toiminnan osalta kartoitettiin ja niistä keskusteltiin perhekahvilavierailuilla.</p> <p>Piiri vastasi osaltaan monikulttuurisen toiminnan kasvaneeseen tarpeeseen jatkamalla oman vertaistoiminnan, MamaTree –naisten ryhmän, toimintaa. Ryhmä kokoontui viikoittain. Kävijöitä ryhmässä oli vuoden aikana 154 naista, joista osa oli maahan muualta muuttaneita ja osa suomalais-taustaisia.</p>
<p>MLL:n perhekahviloiden kävijämäärä lisääntyy ja perhekahvilan ohjaaminen on haluttu vapaaehtoistehtävä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiedotetaan perhekahviloiden aktiivisesti lehdistössä, radiossa, netissä ja sosiaalisessa mediassa sekä ohjataan perheiden kanssa työskenteleviä ammattilaisia ohjaamaan asiakkaitaan perhekahviloihin. • avustetaan yhdistyksiä uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa. • avustetaan yhdistyksiä uusien perhekahviloiden perustamisessa. 	<p>Perhekahviloiden tiedotettiin lehtien ja radioiden Menot-palstoilla sekä piirin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Kainuun SOTE:n ja kuntien työntekijöille tiedotettiin perhekahviloiden toiminnasta.</p> <p>Toiminnasta tiedotettiin myös eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa sekä työryhmissä.</p> <p>Uusia vapaaehtoisia rekrytoitiin eri tapahtumissa ja perhekahvilavierailuilla. Kanavia uusien vapaaehtoisten löytämiseksi pohdittiin yhdistyskäyneillä, perhekahvilavierailuilla ja yhdistystapaamisissa.</p> <p>Piiri avusti yhtä yhdistystä uuden perhekahvilan perustamisessa.</p>
<p>Tuottaa vaikutustietoa MLL:n perhekeskustoiminnasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistutaan MLL:n perhekeskustoiminnan sisältöjen kehittämiseen, arvi- 	<p>Piiri on mukana Kainuun soten Mukava Kainuu-hankkeessa.</p> <p>Perhetoiminnan koordinaattori osallistui valtakunnallisiin työkokouksiin ja Skype-tapaamisiin, joissa toimintaa arvioitiin.</p>

<p>ointiin ja materiaalin tuottamiseen yhdessä keskusjärjestön ja muiden piirien kanssa.</p>	
<p>Terhokerhotoiminta</p>	
<p>Terhokerhotoiminta jatkuu Kainuussa yhteistyössä SPR:n kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhdistyksiä innostetaan jatkamaan ja aloittamaan uudestaan Terhokerhotoimintaa yhdessä paikallisen SPR:n osaston kanssa. • toimintamuodosta puhutaan yhteisissä tapaamisissa ja sen tarpeellisuutta pidetään yllä. • piiri pitää yhteyttä SPR:n piirin kanssa ja kartoittaa mahdollisuuksia yhdistysten ja osastojen yhteistyölle. 	<p>Terhokerho toiminnan mahdollisuuksia pidettiin yllä yhdistysvierailujen yhteydessä ja perhekahvilavierailuilla.</p> <p>Kajaanissa toimi yksi Terhokerho keväällä, joka toteutui yhteistyössä Kainuun sotien kanssa. SPR:n piirin kanssa tehtiin yhteistyötä Leikkipäivä-tapahtuman järjestämisessä. SPR:lla ei ollut omia Terhokerhoja Kainuussa.</p>
<p>Yhdistykset saavat tukea ja ohjausta toiminnan toteuttamiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terhokerho-ohjaajille ja vapaaehtoisille leikkilähteille järjestetään 1-2 vertais-tapaamista. • tarvittaessa yhdistyksiä ohjataan toiminnan käynnistämässä ja toteuttamisessa. 	<p>Terhokerhon ohjaajat osallistuivat perhekahvila-toiminnan vertaistapaamiseen. Piiri vieraili Terhokerhossa kaksi kertaa kevään aikana.</p>
<p>Tuetaan yhdistyksiä paikallisten ja alueellisten leikkipäivä-tapahtumien järjestämisessä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhdistyksille tiedotetaan leikkipäivätoiminnasta ja innostetaan heitä toteuttamaan leikkipäivä-tapahtumia. 	<p>Yhdistyksille tiedotettiin Leikkipäivä-tapahtumista ja kannustettiin järjestämään omia tapahtumia ja kutsuttiin mukaan piirin järjestämään Leikkipäivä-tapahtumaan. Leikkipäivä kannustettiin huomioimaan perhekahviloiden ohjelmassa.</p> <p>Piirin Leikkipäivä-tapahtumaan osallistui noin 120 lasta ja noin 30 aikuista. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p>
<p>Lukumummi ja -vaaritoiminta</p>	
<p>Lukumummi ja -vaaritoiminta alkaa Kainuussa Lohtajan koululla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • koululla järjestetään opettajille tiedotustilaisuus toiminnasta. • opettajia tuetaan toiminnan käynnistymisessä. 	<p>Lukumummi ja -vaaritoiminta käynnistyi keväällä Lohtajan koululla Kajaanissa. Vapaaehtoisten perehdytyksestä toiminnan aloitti 5 lukumummiä, jotka kävivät koululla lukemassa yhdessä 2.-5. -luokkalaisten lasten kanssa.</p> <p>Opettajille järjestettiin tiedotustilaisuus, jonka jälkeen toimintaan mukaan lähteneet opettajat perehdytettiin toimintaan.</p>
<p>Vapaaehtoiset saavat tukea toimintaansa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • perehdytetyjä vapaaehtoisia tuetaan toiminnan alkaessa tiiviisti. 	<p>Lukumummit saivat tarvittaessa yksilöohjausta puhelimitse ja sähköpostilla. Heille järjestettiin vuoden aikana kolme vertaisryhmätapaamista.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • vapaaehtoisille järjestetään kaksi vertaistapaamista, joissa pyydetään heiltä palautetta toiminnasta. 	<p>Keväällä toteutettiin kysely vapaaehtoisille, toiminnassa mukana olleille opettajille ja koulun rehtorille.</p>
<p>Toiminta laajenee muuallekin Kainuuseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimintaa markkinoidaan eri alakouluille Kainuussa. • vapaaehtoisten kiinnostusta kartoitetaan eri paikkakunnilla. 	<p>Toiminta laajeni syksyllä Kajaanissa kolmelle koululle. Vuoden lopussa toiminnassa oli mukana 11 vapaaehtoista lukumummiä.</p> <p>Resurssien vähyyden vuoksi toimintaa ei voitu laajentaa muualle Kainuuseen.</p>

5. NUORISOTYÖ

Tukioppilastoiminta

Tukioppilastoiminta on peruskoulussa toimiva tukijärjestelmä, joka perustuu vertaistukeen. Tukioppilas on **vapaaehtoinen oppilas**, joka haluaa toimia koulu yhteisön hyväksi ja auttaa yhteisössään muita. Tukioppilastoiminta on arjessa läsnä olemista ja toisesta välittämistä. Aikuiset tukioppilasohjaajat ovat kouluilla nuorten tukena.

Tukioppilastoiminnan merkitys koulun osallisuuden lisäämisessä on kasvanut. Kainuun tukioppilastoiminta on aktiivista ja valtakunnallisesti tukioppilastoiminta on laajaa. Tarvetta ja kysyntää MLL:n toiminnalle kouluissa on nykyistä enemmän. Haasteena laajenemiselle on resurssien niukkuus. Tukioppilastoiminnassa tehdään keskusjärjestön kanssa aktiivista yhteistyötä. **Koulu-rekisteri** on ollut aktiivisessa käytössä ja se avulla on pystytty hahmottamaan kokonaiskuva Kainuun tukioppilastoiminnasta ja sen kehittämiskohteista.

Kuva: Tukioppilaiden koulutuspäivässä Joutenlammella pohdittiin mm., millainen on viihtyisä koulu

Kainuussa on 12 yläkoulua, joista kaikissa toteutettiin tukioppilastoimintaa. Tukioppilaita oli 178 ja tukioppilasohjaajia 21. Piiri järjesti perinteisen tukioppilaiden ja tukioppilasohjaajien yhteisen **koulutuspäivän** 19.9.2017 Joutenlammella. Osallistujia oli 175 tukioppilasta ja 16 tukioppilasohjaajaa 12 koulusta. Tukioppilasohjaajien **vertaisryhmä** kokoontui kolme kertaa.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>Kehitetään koulu yhteistyötä ja nuorisotoimintaa yhdessä keskusjärjestön kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • laaditaan yhteinen työsuunnitelma vuodelle 2017 	<p>Piirikohtaiset työsuunnitelmat laaditaan vuosittain yhdessä piirin ja keskusjärjestön kesken. Työsuunnitelmassa sovitaan tavoitteista ja resursseista. Valtakunnallisiin nuorisotyön ja tukioppilastoiminnan työkokouksiin osallistutaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi järjestetään yhteisiä Skype-palavereita ajankohtaisista asioista.</p>
Tukioppilastoiminta	
<p>Organisoidaan ja ohjataan kouluilla tehtävää tukioppilastoimintaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ylläpidetään ajantasaista rekisteriä tukioppilastoiminnan ohjaajista ja toiminnasta kouluissa • ollaan aktiivisesti yhteydessä tukioppilasohjaajiin 	<p>Kainuun tukioppilastoiminnasta on ajantasainen rekisteri osana valtakunnallista MLL:n koulurekisteriä.</p> <p>Tukioppilasohjaajiin on pidetty yhteyttä sähköpostitse ja kouluille on lähetetty tietoa esim. koulutuksista ja Kaveriviikosta.</p>
<p>Kaikissa Kainuun yläkouluissa on monipuolista tukioppilastoimintaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tehdään kouluvierailuja ja/tai yhteydenottoja kaikkiin Kainuun yläkouluihin ja kannustetaan toiminnan kehittämiseen 	<p>Kainuussa on 12 yläkoulua, joista kaikissa oli tukioppilastoimintaa.</p> <p>Kouluvierailu tehtiin Puolangalle.</p>
<p>Koulurauhaohjelmaa toteutetaan kaikissa Kainuun kouluissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuetaan yhdistyksiä ja alueen kouluja koulurauhaohjelman toteuttamisessa esimerkiksi koulurauhajulistuksella 	<p>Valtakunnallisesta koulurauhanjulistuksesta välitettiin tietoa kouluille. Koulut toteuttivat koulurauhan julistusta haluamallaan tavalla, esim. koulunaloitusjuhlan yhteydessä.</p> <p>Koulurauhanjulistus on laajasti käytössä Kainuun kouluissa.</p>
<p>Tuetaan tukioppilasohjaajia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • jatketaan tukioppilasohjaajien vertais-toimintaa Kainuussa 	<p>Tukioppilasohjaajien palavereja järjestettiin kolme kertaa ja osallistujia niihin oli 22 tukioppilasohjaajaa kymmenestä koulusta.</p>
<p>Kannustetaan ja aktivoidaan yhdistysten tukioppilastoimintaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • liitetään osio tukioppilastoiminnasta osaksi yhdistysvierailuja • ohjataan yhdistyksiä tukioppilastoiminnan kehittämisessä 	<p>Kaikilla piirin järjestämällä yhdistyskäynneillä keskusteluun aiheena oli myös tukioppilastoiminta ja yhdistyksen rooli siinä.</p>
<p>Kainuussa toimivat tukioppilasohjaajat ovat koulutettuja tehtävänsä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään tukioppilaille ja tukioppilasohjaajille yhteinen koulutuspäivä • järjestetään tukioppilasohjaajien peruskoulutus 	<p>Tukioppilaiden ja ohjaajien yhteinen koulutuspäivä, MegaKainuu, järjestettiin 19.9.2017 Joutenlammella. Osallistujia oli 12 koulusta 175 tukioppilasta ja 16 ohjaajaa. Samassa yhteydessä järjestettiin myös tukioppilasohjaajien peruskoulutus, jossa koulutettiin 12 uutta tukioppilasohjaajaa.</p>

	Lapsen ja nuoren kohtaaminen –seminaari järjestettiin 9.11.2017. Osallistujia oli 35. Seminaari oli tukioppilasohjaajien täydennyskoulutusta, mutta avoin myös muille toimijoille.
Tuetaan Kaveriviikon toteuttamista Kainuussa <ul style="list-style-type: none"> • kannustetaan ja välitetään tietoa Kaveriviikon toteuttamisesta kainuulaisissa peruskouluissa 	Kaveriviikkoa toteutetaan Kainuussa pääsääntöisesti viikolla 40. Koulut toteuttavat Kaveriviikkoa haluamallaan tavalla. Piiri välittää tietoa ja vinkkejä Kaveriviikon toteuttamisesta. Viikkoa toteutetaan laajasti kainuulaisissa kouluissa.
Selvitetään kummioppilastoiminnan tarve yhtenäiskouluissa. <ul style="list-style-type: none"> • kouluvierailujen yhteydessä otetaan puheeksi kummioppilastoiminnan tarve ja kannustetaan kummioppilastoiminnan käynnistämiseen 	Kummioppilastoimintaa järjestetään Kainuun kouluissa satunnaisesti ja sitä ei pääsääntöisesti tehdä MLL:n kanssa yhteistyössä.
Koulutustoiminta	
Kehitetään Kainuun kouluttajaverkostoa. <ul style="list-style-type: none"> • perehdytetään ja rekrytoidaan lisää kouluttajiksi sopivia henkilöitä ja ohjataan heitä tarvittaessa MLL:n koulutuksiin 	Piirin työntekijöiden lisäksi Kainuussa on toiminut yksi MLL:n kouluttaja.
Mediakasvatukseen, koulukiusaamiseen ja osallisuuteen liittyvää koulutusta on tarjolla Kainuussa. <ul style="list-style-type: none"> • rakennetaan koulutuspaketteja yhdessä kouluttajien ja keskusjärjestön kanssa 	Lapsen tunne-elämän kehittymiseen liittyvä koulutus järjestettiin Vaalassa 16.11.2017. Osallistujia oli 30 henkilöä. Kajaanin yläkouluissa kehitetään tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista esiopetuksesta toiselle asteelle. Piiri on ollut mukana kehittämistyössä.
Lisätään koulu yhteistyötä. <ul style="list-style-type: none"> • tarjotaan koulutuspaketteja vanhemmiltoihin ja koulun tapahtumiin 	Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyvä vanhempainilta järjestettiin Lohtajan koululla 30.8.2017. Osallistujia oli 190.

6. YHTEISTYÖ

Tapahtumiin osallistuminen

Alueellisissa tapahtumissa MLL:n tavoitteita ja toimintoja tehdään tunnetuksi ja luodaan yhteyksiä sekä kansalaiseen että asiantuntijoihin. Piiri tukee yhdistyksiään liiton valtakunnallisten tapahtumien alueellisessa ja paikallisessa toteuttamisessa ja tiedottamisessa. Piiri ottaa osaa alueellisesti liiton valtakunnallisiin tempauksiin ja tapahtumiin, kuten esimerkiksi Kevätilo -keräykseen.

Oppilaitosyhteistyö

MLL:n Kainuun piiri tekee aktiivisesti yhteistyötä Kainuun oppilaitosten kanssa. Yhteistyötä ylläpidetään ja lisätään tarjoamalla opiskelijoille mm. piirin eri toimintoihin liittyen opinnäytetöitä. Lisäksi myös harjoittelut, projektityöt, tempaukset, kampanjat ja tapahtumat toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Kuva: Sata lahjaa kainuulaisille -kampanjassa KAO:n opiskelijat lahjoittivat sadalle kajaanilaiselle Riemurieha -perhetapahtuman.

Kumppanuus

Piiri tukee ja edistää MLL:n ja kuntien kumppanuutta paikallisessa palveluverkossa käymällä Kainuun soten ja kuntien kanssa keskusteluja yhteistyöstä mm. sote- ja maakuntauudistuksessa. Järjestökumppanuutta eri järjestöjen kanssa tarvitaan kansalaistoiminnan näkyväksi tekemiseen, tiedottamiseen ja mm. yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Yhteistyötä kehitetään Järjestö Kainuu 2.0 -hankkeessa.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>Tehdään yhteistyötä eri yhteistyötahojen kanssa tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään 2-4 tapahtumaa yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa 	<p>Vuoden aikana osallistuttiin kaikkiaan 21 tapahtumaan Kainuun alueella. Yhteistyötahoja oli noin 100 ja kävijöitä noin 4 900 henkilöä.</p> <p>Piiri järjesti kaikille avoimen Lapsen ADHD -luennon yhteistyössä ADHD -liiton kanssa Kajaanissa. Luennolle osallistui noin 70 henkilöä.</p> <p>Piiri järjesti Leikkipäivä -tapahtuman yhdessä eri toimijoiden kanssa Kajaanissa.</p> <p>Piiri oli mukana Mahdollisuuksien tori -tapahtumassa Kajaanissa sekä Saa hyppiä! -tapahtumissa Suomussalmella, Vuolijoella, Puolangalla ja Sotkossa.</p> <p>Piiri teki jälleen yhteistyötä Sotkamon Jymyn kanssa hyväntekeväisyysottelussa. Sotkamon Jymy lahjoitti ottelussa saadut/lahjoitetut pehmolelut MLL:n Kainuun piirin kautta edelleen jaettavaksi. Pehmot jaettiin päiväkoteihin ja MLL:n perhekahviloihin.</p>

	Muita tapahtumia olivat esim.: Linnanvirta 2016, JymyHyvä, Lapsen oikeuksien päivän tapahtumat ja Kainuulainen joulutori.
Kehitetään oppilaitosyhteistyötä. • ollaan aktiivisesti yhteydessä eri oppilaitoksiin, haetaan yhteistyön mahdollisuuksista ja otetaan vastaan yhteistyötarjouksia	Kainuun ammattiopisto ja Kajaanin ammattikorkeakoulu olivat mukana Lapsen oikeuksien päivän suunnittelussa ja toteutuksessa. Kainuun ammattiopiston opiskelijat antoivat MLL:n Kainuun piirille ja kajaanilaisille perheille lahjaksi Riemurieha -perhetapahtuman 31.10.2017 osana itsenäisen Suomen 100-vuotiskampanjaa, Sata lahjaa kainuulaisille. Tapahtumaan osallistui 100 henkilöä.
Jatketaan yhteistyötä Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa. • ohjataan vuosittain 1-2 sairaanhoitaja/terveydenhoitaja/sosionomi opiskelijan harjoittelua piirissä • tehdään 1-2 opinnäytetyötä MLL:n määrittelemistä aiheista	Kajaanin ammattikorkeakoulusta oli kolme sairaanhoitaja/terveydenhoitaja opiskelijaa harjoittelussa. Vuoden aikana oli Kajaanin ammattikorkeakouluun valmisteilla yksi opinnäytetyö ja kaksi aloitettiin. Lapsen oikeuksien päivän ja Kainuulaisen joulutorin toteuttamista tehtiin yhteistyössä.
Tuetaan yhteistyötä SOTE-kuntayhtymän, kuntien, piirin ja paikallisyhdistysten välillä. • aloitetaan neuvottelut paikallisesta kumppanuudesta kunnan / kuntayhtymän kanssa	Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman Kainuun hankkeen (Mukava Kainuu) yhtenä tavoitteena on liittää yhdistysten tekemä ennaltaehkäisevä työ osaksi perhepalvelujen kokonaisuutta. Hankkeen kehittämiskohteena on perhekeskustoiminta, jonka osaksi kuuluu mm. sopimuksellisen kumppanuuden kehittäminen.
Tiivistetään yhteistyötä järjestöjen kesken. • suunnitellaan ja toteutetaan yhteishankkeita • suunnitellaan ja toteutetaan yhteisiä tapahtumia	Järjestö Kainuu 2.0 -hankkeen kautta tehdään laajasti yhteistyötä eri järjestöjen kanssa. Lapsen oikeuksien päivän tapahtumat suunniteltiin ja järjestettiin yhteistyössä 11 eri toimijan kanssa. Koordinoijana toimi MLL:n Kainuun piiri ja mukana olivat mm. Kajaanin varhaiskasvatus Silmu, Kainuun ammattiopisto, Kaukavesi, Kajaanin kaupungin liikuntapalvelut, Unicef Kajaanin vapaaehtoisryhmä, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Kajaanin seurakunnan lapsityö, Kainuun liikunta ja SPR Kajaanin osasto

7. HANKKEET

Vuoden 2017 aikana piiri laati uusia hankehakemuksia Järjestö Kainuu 2.0 ja Hyvä Koulu! -hankkeisiin STEA:lle. Lisäksi haettiin rahoitusta Päivikki ja Sakari Sohlbergin Säätiöltä Lukumummi ja -vaaritoimintaan Kainuussa –hankkeeseen. Piiri oli kumppanina Kajaanin ammattikorkeakoulun Karelia CBC -ohjelmaan suunnatussa hankehaussa.

Vuonna 2017 Kainuun piirissä oli käynnissä kuusi kehittämishanketta. Hankkeista neljä oli piirin hallinnoimia ja kahdessa oltiin kumppanina. Hankkeet on kuvattu lyhyesti seuraavassa.

Nuorelle työtä – hanke

Hankkeen tavoitteena on nuoren työttömän työllistäminen yhdeksi vuodeksi MLL:n Kainuun piirin järjestötyöhön. Hanke rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen ja STEAn Paikka auki – ohjelmasta.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Käynnistetään ja toteutetaan Nuorelle työtä –hankkeita.	Hankkeisiin on rekrytoitu ja työllistetty yksi työtön, vastavalmistunut työntekijä kerrallaan yhdeksi vuodeksi. Viimeinen hankerahoitus on saatu vuonna 2017 ja se on käytettävissä vuonna 2018.

PerheKainuu -hanke

PerheKainuu -hanke on STEA:n rahoittama kolmivuotinen kehittämishanke, jonka päämääränä on kainuulaisten lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen sekä vanhemmuuden vahvistaminen. Hankkeen päätavoitteena on luoda kainuulainen malli järjestöjen, kuntien ja perhekeskustoiminnan yhteistyöhön lasten, nuorten ja lapsiperheiden ennaltaehkäisvässä työssä.

PerheKainuu -hankkeen päävastuullisena toteuttajana on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun piiri ry ja keskeisiä kehittämiskumppaneita ovat Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä ja kainuulaiset järjestöt, jotka toimivat lasten, nuorten ja lapsiperheiden parissa. Hanketta pilotoidaan ensin kolmella taustoiltaan erilaisilla kainuulaisilla alueilla: Kajaanin kaupungin Lehtikankaan alue edustaa yhtä kaupunginosaa, Paltamo puolestaan on yksi asukasmäärältään pieni kunta ja Sotkamo edustaa isoa kainuulaista kuntaa.

Hankkeen kehittämistyön tuloksena saadaan palvelumalli, jossa kolmannen sektorin toimijat ovat tiiviissä yhteistyössä sekä keskenään että julkisen palveluntuottajien kanssa. Tavoitteena on nykyistä koordinoitumpi ja rakenteellisempi järjestölähtöinen malli, jossa myös resursointia on kehitetty. Lisäksi järjestöissä tehtävän työn sisältöjä kehitetään ja suunnataan tarpeen mukaisesti.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Kuntasektorin ja järjestöjen välisen ehkäisevän työn toimintatapojen kehittäminen.	<ul style="list-style-type: none"> Sotkamon, Paltamon ja Lehtikankaan pilottialueiden kehittämisryhmät kokoontuneet 4 – 5 krt/ryhmä yhteisiä suunnitelmia / tiedottaminen kunta-sektorin ja kolmannen sektorin kesken
Ennaltaehkäisevien rakenteiden tunnistaminen	<ul style="list-style-type: none"> verkostoituminen ja yhteistyö järjestöjen, kuntien ja Kainuun Soten kanssa

	<ul style="list-style-type: none"> • Sotkamon ja Paltamon perheasematiimien toimintaan osallistuminen
Tarvelähtöiset toimintasuunnitelmat pilotointialueille	<ul style="list-style-type: none"> • olemassa olevat palvelut ja toimijat pilottialueilla • kehittämissryhmissä sovittu pilottialueiden toimintojen linjauksista
Hankekohtainen työn arviointi	<ul style="list-style-type: none"> • ohjausryhmän kokoukset 4 kertaa vuoden 2017 aikana • ohjausryhmän seuranta ja tuki
Oppilaitosyhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> • Kajaanin AMK:n kanssa tehty 3 toimeksiantosopimusta opinnäytetöistä, joista 2 opinnäytetyötä on toteutumassa • osallistuminen Lehtikankaan koulun pajapäivään 2.11.2017 • Soidinsuon koulun (Lehtikangas) oppilashuoltoryhmän toimintaan osallistuminen

Maahanmuuttajien osallisuus Kainuussa (MOK) – hanke

Maahanmuuttajien osallisuus Kainuussa (MOK) – hanke on ESR-rahoitteinen kolmivuotinen Kainuun Nuotan isännöimä hanke, jossa piiri on mukana osatoimijana. Muita osatoimijoita ovat Kajaanin 4H yhdistys ja Kainuun Liikunta. Hankkeen tarkoituksena on vahvistaa järjestöjen kotoutumista tukevaa toimintaa sekä osallistaa ja aktivoida maahanmuuttajia mukaan järjestöjen toimintaan.

Hankeessa luodaan järjestöjen yhteinen harrastetarjotin, josta kaikkien kainuulaisten on helppo löytää tietoa eri harrastemahdollisuuksien järjestäjistä. Harrastetarjottimeen tulee myös MLL:n yhdistysten toiminnot. Hanke järjestää runsaasti erilaisia koulutuksia ja tapaamisia kaikille yhdistyksille ja niiden vapaaehtoisille.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Osallistaa yhdistyksiä ottamaan maahanmuuttajia mukaan toimintaansa. <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään yhdistyksille koulutusta ko. aiheesta. 	Monikulttuurisuus on esillä vapaaehtoisten ohjauksessa, kuten esim. perhekahvilaohjaajien perehdytyksessä. MLL:n toiminnasta laadittiin vieraskieliset esitteet.
Parantaa maahanmuuttajien kotoutumisen ja osallisuuden mahdollisuuksia saatamalla heidät mukaan erilaisiin harrastuksiin tai muuhun yhteisötoimintaan <ul style="list-style-type: none"> • maahanmuuttajia kutsutaan ja kannustetaan mukaan MLL:n toimintaan. 	MamaTree naisten ryhmä kokoontui pääsääntöisesti viikoittain, yhteensä 28 kertaa piiritoimistolla ja Monikassa. Kävijöitä ryhmässä oli vuoden aikana 154 naista, joista osa oli maahan muualta muuttaneita ja osa suomalaistaustaisia

<p>Osallistaa maahanmuuttajaverkostoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MLL:n toimintaa esitellään eri yhteyksissä maahanmuuttajille ja maahanmuuttajaverkostoille 	<p>Mahdollisuuksien Torilla ja Harrastemessuilla on esitelty MLL:n toimintaa. Lisäksi järjestettiin hankkeen oma esittelytilaisuus Kajaanin pääkirjastolla.</p>
<p>Järjestöjen, yhteisöjen ja viranomaistojoiden monikulttuurinen kumppanuustyö rakentuu Kainuun pysyväksi toimintamalliksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistutaan erilaisiin tapaamisiin ja koulutuksiin, jotka hyödyttävät hankkeen tavoitteita. 	<p>Monikulttuurisen työn kumppanit kokoontuvat Polku-työryhmänä kaksi kertaa vuodessa. Tapaamisiin on osallistuttu.</p> <p>Kainuun kuntien kotouttamisohjelman päivitykseen järjestöjen osalta on osallistuttu.</p>
<p>Laaditaan kaikille avoin harrastetarjotin, joka edistää alueelle muuttavien varhaista kotoutumista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ollaan mukana harrastetarjottimen laatimisessa. • piirin ja yhdistysten toiminnot tulevat esille harrastetarjottimeen. 	<p>Harrastetarjotinta on kehitetty vuoden 2017 aikana.</p> <p>Harrastetarjotin löytyy osoitteesta www.harrastekainuu.fi.</p> <p>MLL:n toiminnasta harrastetarjottimella ovat esimerkiksi perhekahvilat</p>
<p>Toteutetaan verkoston koulutuksia ja valmennuksia (verkostoituminen, kulttuurien kohtaaminen, some-viestintä), järjestetään tapahtumia ja hyödynnetään uusia digitaalisia mahdollisuuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistutaan koulutuksiin ja tapahtumiin. • digitaalisia mahdollisuuksia hyödynnetään piirin toimintaan soveltuen. 	<p>Hankkeen koulutuksiin osallistui kuusi henkilöä piiritoimistosta. Koulutusteemoja olivat: videoneuvottelu, videoasiointi, pilvipalvelut, streaming, sosiaalinen media ja sähköinen lehti.</p>

VATUKKA – Vapaaehtoisten tukihenkilötoiminta Kainuussa -hanke

VATUKKA – Vapaaehtoisten tukihenkilötoiminta Kainuussa -hanke on STEA:n rahoittama kolmi-vuotinen hanke. Hanke alkoi keväällä 2017 ja päättyy vuonna 2019. Hankkeessa käynnistetään ja kehitetään vapaaehtoisten toteuttamaa tukihenkilötoimintaa Kainuussa.

Tukihenkilötoiminta sisältää perhekummitoiminnan, ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan ja kaveritoiminnan. Tukihenkilötoiminta on vahvasti ammatillisesti ohjattua ennaltaehkäisevää vapaaehtoistoimintaa. Piiri kouluttaa, tukee ja ohjaa vapaaehtoisia tukihenkilöitä sekä koordinoi tukisuhteita.

Perhekummitoiminta tarjoaa vapaaehtoisille toimijoille mahdollisuuden toimia vertaistukena lapsiperheessä. Perhekummit tukevat perheen vanhempia keskustelemalla ja kuuntelemalla sekä auttamalla arjen asioissa. Tavoitteena on vahvistaa vanhempien jaksamista, tukea lasten ja vanhempien välistä vuorovaikutusta sekä edistää perheen arjen sujumista ja hyvinvointia.

Kaveritoiminnassa koulutetaan aikuisia tukihenkilöitä 4-17 -vuotiaiden lasten ja nuorten tueksi. Tavoitteena on olla lasten ja nuorten tukena mahdollisimman varhain. Lapsi tai nuori ohjautuu kaveritoimintaan usein oman opettajan, koulukuraattorin, koulupsykologin tai kouluterveydenhoitajan ohjaamana. Vanhemmat voivat myös hakea lapselleen kaveria. Toiminnassa korostuu yhdessä tekeminen ja harrastaminen.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan tavoitteena on edistää maahanmuuttajaäitien ja naisten kotoutumista ja kielenoppimista. Toiminnassa etsitään suomea puhuvia naisia ystäviksi maahan muuttaneille äideille ja naisille.

Kuva: Perhekummitoimintaa kehitetään Vatukka -hankkeessa

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Tukihenkilötoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen Kainuussa.	Tukihenkilötoiminnasta ja hankkeen käynnistymisestä tiedotettiin lehdistössä, piirin nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Hankkeesta tiedotettiin myös yhteistyötahoja. Hanke oli esillä myös eri tilaisuuksissa, tapaamisissa ja työryhmissä. Toiminnasta tiedotettiin perheitä ja perheiden parissa työskenteleviä ammattilaisia.
Perhekummitoiminnan kehittäminen.	Perhekummitoimintaa jatkettiin. Perhekummeja koulutettiin lisää Kajaaniin ja uusia perhekummeja saatiin myös Kuhmoon ja Sotkamoon. Yhteensä perhekummeja koulutettiin 10. Tukisuhteiden koordinoitua jatkettiin. Perhekummeille järjestettiin vertaistapaamisia neljä kertaa vuoden aikana ja toimintaa tukeva jatkokoulutus. Perhekummeille tiedotettiin myös muiden tahojen järjestämistä luennoista ja koulutuksista. Perhekummeille järjestettiin myös virkistystoimintaa keväällä ja syksyllä.

Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan käynnistäminen.	Ystäväksi maahanmuuttajaäidille -toiminnan perhdytyskoulutuksia järjestettiin neljä, niihin osallistui 10 henkilöä. Tukisuhteita solmittiin 7. Toiminnassa mukana olleille vapaaehtoisille järjestettiin syksyllä vertaistapaaminen ja heille ja heidän tuettavilleen sekä näiden perheille järjestettiin yhteinen virkistyspäivä Pyörteen tilalla. Paikalla oli 8 aikuista ja 2 lasta.
Kaveritoiminnan käynnistäminen.	Kaveritoiminnan koulutus järjestettiin Kajaanissa, Kuhmossa ja Sotkamossa, joihin osallistui yhteensä 10 henkilöä. Yhtään tukisuhdetta ei vuoden aikana solmittu.

JärjestöKainuu 2.0 – hyvinvoinnin tukena – hanke

JärjestöKainuu 2.0- hyvinvoinnin tukena hanke käynnistyi elokuussa 2017. Vuoden 2020 loppuun asti kestävän hankkeen toiminta-alueena on koko Kainuu. Hanke on osa valtakunnallista kokonaisuutta, johon kuuluu kaikkiaan 17 Järjestö 2.0 – hanketta. Jokaisessa maakunnassa on syksyn 2017 aikana käynnistynyt oma hankkeensa. Kaikki hankkeet ovat osa Suomi 100 juhluvoden rahoitusta ja rahoittajana toimii STEA. Valtakunnallisesti hankkeita koordinoi Suomen sosiaali- ja terveys ry (SOSTE), JärjestöKainuu 2.0 – hanketta hallinnoi paikallisesti MLL:n Kainuun piiri ry.

Hankkeen päätavoitteena on turvata kainuulaisten järjestöjen elinvoima ja rooli, tuomalla järjestöissä tehtävää työtä näkyväksi. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa järjestöjen osallisuutta ja roolia terveyden- ja hyvinvoinnin edistämistyössä huomioimalla järjestöt osana sote- ja maakuntauudistusta. Tavoitteena on ottaa järjestöt mukaan yhteistyöhön jo rakenneuudistuksen valmisteluvaiheessa. Yhteistyökumppaneita ovat kuntalaisten ja hyvinvointia tuottavien järjestöjen lisäksi sote- ja maakuntauudistuksessa mukana olevat toimijat sekä Kainuun kunnat ja oppilaitokset.

Hanketta ohjaa ohjausryhmä, joka koostuu järjestöjen, kuntien, Kainuun maakunnan, Kainuun soten, oppilaitosten ja MLL:n piirin edustajista sekä hankehenkilöstöstä. Hankkeen keskeisenä toimijana on johtoryhmä, joka koostuu järjestötoimijoista. Hankkeessa toimii kaksi työntekijää. Järjestöagentin vastuualueena on järjestöjen osallisuus sote- ja maakuntauudistuksessa ja järjestökoordinaattorin vastuualueena on järjestötiedon kerääminen ja järjestöjen välinen yhteistyö. Lisäksi hankkeeseen kuuluu useita yksilöidympiä kehittämisalueita mm. oppilaitosyhteistyö ja viestintä. Hankkeen aikana perustetaan tarvittaessa ns. pop up asiantuntija -työryhmiä yksittäisten kehittämisaiheiden ympärille.

Hankkeen aikana tarkoituksena on innostaa ja innovoida järjestöjä toimimaan aktiivisesti oman toiminnan kehittäjinä sekä vahvistaa julkisen sektorin tietoa Kainuussa toimivista järjestöistä. Tavoitteena on luoda pysyviä rakenteita järjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyöhön tulevaisuudessa.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Hankkeen käynnistysvaihe	<ul style="list-style-type: none"> tutustuttiin hankesuunnitelmaan ja luotiin hankkeelle sen koko toiminta-ajan toimintasuunnitelma selkeytettiin sidosryhmiä tavoitteiden mukaisesti hankehenkilöstö osallistui valtakunnallisiin verkostopäiviin, SOSTEn tapahtumiin ja koulutuksiin sekä kuntaliiton järjestämiin päiviin. Muodostaen näin kuvan järjestö 2.0 -hankkeiden tavoitteista valtakunnallisesti sekä luoden kuvaa maakunta ja sote uudistuksen tilasta.
Maakunta-, kunta- ja sote yhteistyö perustan luominen	<ul style="list-style-type: none"> yhteistyö palavereja Kainuun Liiton toimijoiden kanssa, yhteistyön askelmerkkien luomista Kainuun soten kanssa ajankohtaisen kokonaiskuvan selkiyttämistä kuunnellen ja keskustellen eri toimijoiden kanssa. yhteistyön jatkamista Kainuun uusi sairaala -hankkeen kanssa
Järjestötiedon keruu	<ul style="list-style-type: none"> hankehenkilöstö tutustui alueellisiin järjestöihin ja aloitti järjestökyselyn työstämisen tavoitteiden selkiyttäminen järjestötiedon keruulle
Järjestöjen yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> tutustuttiin alueellisten ja paikallisten järjestöjen toimintaan ja tarpeisiin järjestettiin, Kainuussa, neljässä kunnassa järjestöiltoja, joissa tavoitteena oli tutustua paikalliseen järjestökenttään ja selvittää jo olemassa olevia yhteistyön areenoita.

Mukava Kainuu -hanke

Mukava Kainuu -hanke on hallituksen kärkihankkeen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) toimeenpanohanke. Hankkeen päätoteuttajana ja hallinnoijana toimii Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä. Osahankkeita toteuttaa Kainuun Nuotta ry. ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton Kainuun Piiri. Kehittämisen kohteena on Kainuun perhekeskustoimintamallin edelleen kehittäminen. Hankkeen päämääränä on parantaa kainuulaisten lasten, nuorten ja vanhempien terveyttä ja hyvinvointia.

Kainuun tavoitteet perhekeskustoiminnan kehittämisessä ovat: 1. Muuttaa, kasvattaa ja vahvistaa perhekeskustoimintaa Kainuussa (parastaa palveluja, vahvistaa osaamista, tehdä tiivistä yhteistyötä kumppanuussopimuksiin perustuen lasten ja perheiden kokonaisvaltaiseksi auttamiseksi sekä vahvistaa lapsilähtöistä toimintakulttuuria), 2. Tukea vahvemmin ja hyvissä ajoin

erilaisia ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia vanhempia, lapsia ja nuoria sekä 3. Vahvistaa lasten, nuorten ja vanhempien osallisuutta perhekeskustoiminnasta.

MLL:n osahanke on mukana Kainuun perhekeskustoiminnan kehittämisessä erityisesti 1) perhekeskusmallin 2) perhekeskuksen kohtaamispaikan ja 3) eroauttamisen kokonaisuuksissa. Lisäksi edistetään 4) lapsen oikeuksien toteutumista ja lapsivaikutusten arviointia. Työskentelyyn osallistutaan sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
Perhekeskusmalli	
Järjestöjen toiminnan liittyminen osaksi perhekeskuksen ennaltaehkäisevien palvelujen kokonaisuutta <ul style="list-style-type: none"> • osallistutaan työryhmätyöskentelyyn, kun kehittämisen kohteena on 1) toiminnan yhdyspinnat 2) sopimuksellisuus 3) järjestölähtöisten ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen 	Mukava Kainuu -hankkeessa on useita työryhmiä ja niihin on osallistuttu tavoitteiden mukaisesti. Hanketiimi on kokoontunut säännöllisesti piirin tiloissa ja Skype -yhteys on järjestetty etäosallistujille.
Perhekeskuksen kohtaamispaikka	
Perhekeskuksen kohtaamispaikan mallintaminen ja pilotointi <ul style="list-style-type: none"> • selvitetään kohtaamispaikkojen tilanne Kainuussa • osallistutaan kohtaamispaikkojen määrittelyyn 	MLL:n osahanke vastaa kohtaamispaikka -työryhmän työskentelystä. Kohtaamispaikoista tehtiin kuntakohtainen selvitys ja poimittiin perheille suunnatut kohtaamispaikat. Valtakunnalliseen kehittämistyöhön osallistuttiin kohtaamispaikkojen määrittelyn osalta.
Eroauttaminen	
Kehitetään ja pilotoidaan matalan kynnyksen eropalveluja osana eropalvelujen kokonaisuutta Kainuussa <ul style="list-style-type: none"> • suunnitellaan ja pilotoidaan Eron edessä -illat 	Selvitettiin MLL:n hyviä toimintamuotoja eropalveluihin. Eron edessä -illat valittiin hyväksi matalan kynnyksen toimenpiteeksi, jota päätettiin suunnitella. Pilotointi tapahtuu vuoden 2018 aikana.
Lapsen oikeudet ja lapsivaikutusten arviointi	
Edistetään lapsen oikeuksien tuntemusta ja lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottoa päätöksenteossa Kainuussa <ul style="list-style-type: none"> • järjestetään Lapsen oikeuksiin ja lapsivaikutusten arviointiin liittyviä koulutuksia. • järjestetään Lapsen oikeuksien päivään liittyviä tapahtumia, jossa teema on näyttävästi esillä. 	MLL:n Lapsen oikeuksiin liittyvät tapahtumat on liitetty mukaan hanketyöhön. Suunniteltiin lapsen oikeuksiin ja lapsivaikutusten arviointiin liittyvää seminaaria kainuulaisille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Seminaari siirtyi keväälle 2018.

8. MUU TOIMINTA

Jäsen- ja järjestöpalvelut

Piiri toimii yhteistyössä keskusjärjestön jäsenpalvelun kanssa ja tiedottaa jäsenyyteen liittyvistä asioista yhdistyksille sekä ohjaa ja neuvoo tarvittaessa jäsenasioissa. Yhdistyksiä ohjataan ansio-merkkien hakemiseen ja kannustetaan vapaaehtoistoimijoiden huomioimiseen.

Markkinointi, varainhankinta ja keräykset

Piiri tiedottaa aktiivisesti ja avoimesti toiminnastaan. Varainhankintaan, jäsenyyden tukemiseen ja jäsenhankintaan kiinnitetään erityistä huomiota. Piiri osallistuu valtakunnalliseen Kevätilo-keräykseen. Yritysyhteistyötä levitetään ja lisätään positiivisen näkyvyyden ja piirin varainhankinnan lisäämiseksi.

Kampanjat

MLL osallistuu Hyvä Joulumieli –keräyskampanjaan yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin, Ylen Aamu-tv:n, Yle Radio Suomen ja Radio Vegan kanssa sekä organisoii Hyvä joulumieli -lahjakorttien jakelun piireihin. Piiri hoitaa yhdessä yhdistysten ja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymän kanssa Hyvä joulumieli -lahjakorttien jakelun alueen apua tarvitseville lapsiperheille. Piiri tukee alueen yhdistyksiä toteuttamaan muuta liiton välittämää avustustoimintaa.

Tavoitteet ja toteuma vuonna 2017

Tavoitteet ja toimenpiteet	Tavoitteiden toteutuminen
<p>MLL:n jäsenmäärä kasvaa Kainuussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimintaa tehdään näkyvämmäksi • kerrotaan aktiivisesti MLL:n jäsenyydestä kaikissa toiminnoissa 	<p>Kainuun jäsenmäärä oli 1 673 henkilöä vuoden 2017 lopussa. Jäsenmäärä väheni 21 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna.</p> <p>Jäsenhankintaa varten koottiin materiaalit, jotka pidettiin esillä pääsääntöisesti kaikissa MLL:n tapahtumissa.</p> <p>Toukokuussa järjestettiin perhepäivä Angry Birds puistossa Vuokatissa.</p>
<p>Ulkopuolinen rahoitus lisääntyy ja monipuolistuu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • uusia yritysyhteistyökumppaneita haetaan tukemaan piirin toimintaa. • yhteistyötä jo olemassa olevien yritysyhteistyökumppaneiden kanssa kehitetään. 	<p>Piirin varainhankinnan tukena toimii naistoimikunta.</p> <p>Yrityskumppaneiden lahjoitusten avulla saatiin mm. uusittua piirin vuokrattavia lasten turvaistuimia. Osa Lehtikankaan koulun päivätyökeräyksestä osoitettiin myös turvaistuinten uusintaan.</p>
<p>Toteutetaan Hyvä Joulumieli –kampanjaa Kainuussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • koordinoidaan Hyvä Joulumieli –lahjakorttien jakamista alueen apua tarvitseville lapsiperheille yhteistyössä yhdistysten ja yhteistyötahojen kanssa. 	<p>Hyvä Joulumieli -lahjakortteja jaettiin 800 kpl Kainuussa. Jokainen paikallisyhdistys osallistui kampanjaan ja piiri teki yhteistyötä myös muiden järjestöjen, Kainuun soten ja Kajaanin kaupungin kanssa.</p>

9. HALLINTO JA TALOUS

Piirin luottamuselimet

Piirin ylintä päätäntävaltaa käyttävät paikallisyhdistykset piirin kevät- ja syyskokouksissa. Syyskokouksessa jäsenet valitsevat piirille hallituksen, joka panee toimeksi syyskokouksen toimintasuunnitelmassaan määrittelemät asiat.

Piirin **kevätkokous** järjestettiin Teehuone Tsaikassa Kajaanissa 16.5.2017. Kokoukseen osallistui edustajia viidestä yhdistyksestä. **Syyskokous** pidettiin Wanhalla Kerholla Kajaanissa 30.11.2017 ja kokoukseen osallistui edustajia kahdesta yhdistyksestä.

Vuonna 2017 **piirihallituksessa** olivat Toivo Sistonen (pj.) Kajaani, Anna-Liisa Heikkinen (vpj.) Kajaani, Aila Alasalmi Kajaani, Liisa Joensuu Kajaani, Jari Karppinen Kajaani, Anu Rautiainen Kajaani, Jyrki Haataja Kajaani, Maarit Tartia-Kallio Kajaani, Kaisa Toivonen Paltamo ja Katariina Vornanen Kajaani. Piirihallituksen varajäsenet olivat Tatiana Golub Kajaani, Heli Koivukangas Paltamo ja Mari Väisänen Ristijärvi. Piirihallitus piti vuoden aikana viisi (5) kokousta.

Piirihallituksen tukena oli **työvaliokunta**, johon kuuluivat vuonna 2017 puheenjohtaja Toivo Sistonen, varapuheenjohtaja Anna-Liisa Heikkinen, toiminnanjohtaja Seija Karjalainen ja taloussihtööri Leena Kurki. Lisäksi työvaliokunnan työskentelyyn on osallistunut asiantuntijoita kutsuttuna. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi (5) kertaa.

MLL:n **liittovaltuustossa** piiriä edusti varsinaisina jäseninä Liisa Joensuu ja Anna-Liisa Heikkinen sekä varajäseninä Paula Pääskylä-Leinonen ja Päivi Juntunen.

Henkilöstö

Piirin vakinainen henkilöstö vuonna 2017 oli toiminnanjohtaja Seija Karjalainen, taloussihtööri Leena Kurki ja koordinaattori Sari Liuski-Ursin. Lisäksi piirissä työskenteli Nuorelle työtä -hankkeessa järjestöassistentti Elina Väisänen 11.10.2017 saakka ja järjestöassistentti Maria Jokelainen 4.12.2017 alkaen. PerheKainuu-hankkeen hankepäällikkönä toimi Marjo Hotta ja Järjestö Kainuu -hankkeen järjestöagenttina aloitti Tarja Kesälahti 15.8.2017 ja järjestökoordinaattorina Veera Valtanen 4.9.2017.

Kuva: Piirin henkilöstö perinteisellä joulupuurolla joulun alla 2017.

Talous

Piirin toiminnan perusta on hyvin hoidettu talous. Talouden hoidon perusta on suunnitelmallisuus, ajantasainen seuranta ja raportointi.

Kainuun piirin haasteena on edelleen se, että mikään tulorahoituksen muodoista ei takaa varmaa vuosittaista tuottoa. Tästä syystä rahoitus pohja on epävarma ja nopeasti muuttuva. Vahvalla hanketoiminnalla on positiivinen vaikutus piirin talouteen.

Toimintavuosi 2017 lukuina

	2015	2016	2017
Jäsenet			
jäsenmäärä	1 637	1 694	1 686
Vaikuttamistyö			
yhteistyöryhmiä	6	6	6
Perhekeskustoiminta			
yhdistyskäynnit	13	13	13
yhdistystapaamiset	2	2	1
täyskäsikoulutukset	2	2	2
perhekahviloiden määrä	11	13	13
perhekahvilaohjaajien määrä	25	28	27
kokoontumiskertoja perhekahviloissa	466	305	339
perhekummit / tukisuhteiden määrä	8/7	19/13	14/11
kaverit / tukisuhteiden määrä	0	0	5/0
ystäväksi maahanmuuttajaäidille/ tukisuhteiden m.	0	0	9/9
varaisovanhempien määrä	18	15	0
kylämummien- ja vaarien määrä	10	10	4
lukumummien- ja vaarien määrä	0	7	12
vertaisryhmien määrä	4	3	3
Lastenhoito			
hoitajien määrä	27	28	33
hoitotuntien määrä (perhe)	534	478	573
hoitotuntien määrä (ryhmä)	330	1 080	873
Nuorisotyö			
tukioppilaskoulujen määrä	10	12	12
tukioppilasohjaajien määrä	14	16	21
tukioppilaiden määrä	154	142	178
koulutustilaisuuksien määrä	3	7	8
koulutukseen osallistujien määrä	185	310	601
Tapahtumat			
tilaisuuksien määrä	31	28	21
osallistujien määrä	5 000	5 000	4900
Hallinto			
piirihallituksen kokouksia	6	6	5
työvaliokunnan kokouksia	2	2	5